

Aamurukous Urjalan kirkossa
1.6.2018
Seppo Pirhonen

Jo joutu armas aica
Ja Suwi suloinen,
Joll caunist caiken paican
Caunista cuckainen.
Nyt armas auring meitä
Taas lähte lähemmäx
Hän kuolleet hautoo heitä
Jäll tekee eläväx'.

Katariina-kanttorin laulamana kuulimme Suvivirren ensimmäisen säkeistön sellaisena, kun se oli vuoden 1701 virsikirjassa, jossa oli 413 virttä. Ensimmäinen suomalainen virsikirja ilmestyi v. 1583 (101 virttä). Toinen ilmestyi 1605 (242 virttä). Seuraavat ilmestyivät vuosina 1886, 1938 ja 1986. Virsiä saatiin pääasiassa Ruotsin virsikirjasta, mutta myös katolisen ajan peruna Piaae Cantiones kokoelmasta (Hurskaita lauluja). Siitä kokoelmasta on peräisin Suvivirttä muistuttava Tempus adest floridum eli suomeksi Niityt kaikki kukkii taas. Se on peräisin jo 1200-luvulta

*Niityt kaikki kukkii taas,
kevät kaunis koittaa.
Riemuvirsi kajahtaa:
Lämpö kylmän voittaa.
Talven halla väistyy pois
kevätlämmön tieltä.
Aurinkoinen lahjoittaa
meille kevätmieltä.*

Suvivirsi on tullut meille Ruotsista. Sen säveltäjää ei tunneta. Arvellaan sen olevan ruotsalainen tai ehkä saksalaisperäinen. Virsikirjassa on merkintä Ruotsista 1697. Sanoittajastakaan ei ole varmaa tietoa. On otaksuttu, että virren ruotsinkieliset sanat kirjoitti Gotlannin piispa Israel Kolmodin kesäisellä saarnamatkallaan vuonna 1694.

Ruotsinkielisen sanoitukseen pohjana on arveltu olleen keskiaikaisia maallisia runoja. Jotkut arvelevat sen taustalla olleen jopa keskiaikainen eroottinen runo.

Virsi on suomennettu uskollisesti ruotsinkielisen runon mukaan ja suomentaja on mahdollisesti virsikirjatoimikunnan puheenjohtaja Erik Cajanus vuonna 1700, mutta varmuutta asiasta ei ole. Se otettiin mukaan vuoden 1701 virsikirjaan. Suomennosta on uudistettu vuosina 1867 ja 1937.

Virren viidennen säkeistön, ehkä vaikeimmin heti avautumattomat kielikuvat, joissa Jeesusta verrataan Saaronin liljaan ja laulajan sielua Libanoniin, viittaavat Vanhan testamentin kirjaan Laulujen laulu.

Suvivirrestä on tehty versio myös stadin slangilla ja Turun murteella. Youtuben käyttäjät voivat kuunnella sen kotona netissä. Markku Heikkilän kirjoittama kolmas säkeistö kuuluu seuraavasti:

On nimpal nättii aika
Et syrän pakahtuu

Nyt suvivorret raika
Ku alko kesäkuuta
Taas peipol laulu riittä
Ja rastaal oksallans
Voi Taivaan Pappaa kiittää
Nyt turkulainen kans

Suvivirsi on meille tuttu kouluajalta. Siihen liittyy paljon muistoja. Viime vuosina on sekä tämän että virsi 21 eli Enkeli Taivaan virren laulamista haluttu poistaa tai ainakin vähentää kouluissa sillä perustella, että se on uskonnonharjoitusta. Asiasta tehtiin kantelu eduskunnan oikeusasiamiehelle. Hän lausui asiasta: ”Suvivirsi on vahvasti suomalaiseen traditioon vakiintunut ja perinteinen osa koulujen kevätjuhla” ja että ”vallitsevassa kulttuuriympäristössämme suvivorren mainittu sisältö ei aiheuta sitä, että koulun päättäjäistilaisuudesta muodostuisi uskonnonvapauden negatiivisen ulottuvuuden kannalta kielletyllä tavalla luonteeltaan uskonnollinen tilaisuus”. Eduskunnan perustuslakivaliokunta, joka viime päivinä on ollut paljon julkisuudessa, päätyi samaan tulokseen toteamalla: ”koulujen perinteisiin juhliin voi sisältyä uskonnollista alkuperää olevia traditioita. Yksi virsi ei tee tilaisuudesta vielä uskonnollista.”

Tämän rukoushetken jälkeen pääsen seuraaman pojanpoikani kevätjuhlaa yhtenäiskoululle. Aseman koululaiset koontuvat huomenna kevätkirkkoon klo 9.00 ja siellä voi kuulla koululaisten laumana Suvivorren. Mahdut mukaan tänne kuuntelemaan ja laulamaan.

Opettajana ollessani opettelimme kolme ensimmäistä säkeistöä. Virsi huipensi kouluvuoden. Se oli kuin lähtöfanfaari kesälomalle. Toinen voimakas tunnekokemus tähän virteen liittyy keväiseen sankarihaudan ja kirkon muistomerkin kunnostusmatkoihin isäni kotipitäjään Kuolemajärven kirkkomaalle Karjalassa. Haravoinnin ja kukkien istutuksen jälkeen olemme laulaneet Suvivorren.

Olemme saaneet elää kesäisen ja helteisen toukokuun. Niityt vihannoivat. Laihon kasvu odottaa virkistävää sadetta. Kun virrestä löytyvät keskeiset kristillisen uskon käsitteet: uudeksi luominen, Jumalan hyvyys, armo, kiitollisuus, rakkaus, Hengen virvoitus, siunaus ja autuus on virsi yhteinen aamun rukouksemme.

1. Jo joutui armas aika
ja suvi suloinen.
Kauniisti joka paikkaa
koristaa kukkanen.
Nyt siunaustaan suopi
taas lämpö auringon,
se luonnon uudeks' luopi,
sen kutsuu elohon.

4. Oi Jeesus Kristus jalo
ja kirkas paistemme,
sä sydäntemme valo,
ain asu luonamme.
Sun rakkautes liekki
sytytä rintaamme,

2. Taas niityt vihannoivat
ja laiho laaksossa,
puut metsän huminoivat
taas lehtiverhossa.
Se meille muistuttaapi
hyvyyttä's, Jumala,
ihmeitä's julistaapi
se vuosi vuodelta.

5. Ei vertaistasi sulle,
sä lilja Saaronin.
Suo armos lahjat mulle
ja kaste Siionin.
Kun Henkes virvoituksen
vain sielu saanut on,

3. Taas linnut laulujansa
visertää kauniisti,
myös eikö Herran kansa
Luojaansa kiittäisi!
Mun sieluni, sä liitä
myös äänes' kuorohon
ja armon Herraa kiitä,
kun laupias hän on.

6. Maan, meren anna kantaa
runsaasti lahjojas,
tarpeemme meille antaa
sun siunauksestas.
Suo suloisuutta maistaa
myös sielun sanassas,

luo meihin uusi mieli,
pois poista murheemme.

keväisen kaunistuksen
se saa kuin Libanon.

ain armos sille paistaa,
niin on se autuas.